

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

<p>Pest'a Domineca 9/21 nov.</p>	<p>Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumerrantii capeta doue tablouri pompóse.</p>	<p>Pretulu pentru Austri'a pe jul.—dec. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe jul.—dec. unu galbenu, pentru tablou trei sfantii.</p>	<p>Nr. 45.</p>	<p>Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumerratiune.</p>	<p>Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in libra- ri'a dloru Socecu et comp. [in Bucuresci.</p>	<p>Anulu V. 1869.</p>
--	--	--	--------------------	--	---	-------------------------------

Cestiunea teatrala la noi,

si ceva despre originea teatrului in Romani'a libera.

Propunerea infiintárii unui teatru natiunalu in Romani'a dincóce de Carpati, si insufletirea cu care Romanii au primitu acésta propunere, au trecutu ca o schinteia electrica muntii si riuurile, si a facutu sê ni palpitate animile de bucuria. Simpati'a cu care a fostu salutata acésta idea, aréta cá stimabilulu ei autoru a fostu unu adevveratu interprete alu dorintiei si cugetárii comune. Si in adevveru, chiar acésta ni probéza, cá ide'a infiintárii unui teatru la noi póte nici intr'unu timpu n'ar fi fostu mai binevenita decâtu astadi.

Nu numai civilisatiunea si spiritulu de progresu, care se desvólta cu pasi repedi in giurulu nostru, este inca o alta cugetare, este o datoria mai strinsa, care ne face sê imbracisiamu cu insufletire acésta cestiune. In starea in care ne aflamu astadi, respinsi de pe aren'a vietii publice, lipsiti de drepturile nóstre politice, cu autonomi'a tierii sacrificata, teatrulu ar fi pentru noi unu asilu alu ideiloru natiunale. Voru refusá Romanii acestu sacru asilu? Totulu ni spune cá nu.

Candu o natiune este pe calea de a se reinaltia si de a-si creá o sórte mai buna, se cunoóce dupa chipulu cu care sunt primite ideile

de progresu; si dupa aspiratiunile generale, cari sunt cu atátu mai vii cu cátu este mai mare vitalitatea unui poporu.

Starea nóstra politica este trista in adevveru. Dar resistinti'a natiunii romane, tenacitatea virila a luptatoriloru ei, si spiritulu de regenerare ce se observa mai pretutindeni, dá unu aspectu incuragiatoriu si plinu de sperantia. Este o cugetare mare care domnesce adi in sufletulu natiunii romane, si care devine din dí in dí mai via si mai luminósa; este iedalulu nostru natiunalu. Tactulu in seriositatea cu care Romanii lucréza pentru desvoltarea si realisarea lui, aréta santieni'a si grandórea acestui idealu. Fia, ca fatal'a desbinare sê nu mai aiba locu intre fiii aceleia-si mame nefericite, intre fratii cari au acele-si dorintie si aspiratiuni, si cari lucréza cu totii pentru unu scopu, atátu de santu, cum e viéti'a si onórea unui poporu!

Credintiosu generosulu seu caracteru natiunalu, invetiata a nu se da inapoi nici ódata, ci a invinge ori ce pedeci prin persistinti'a si rabdarea sa traditionala, Romanulu inaintéza; elu merge incetu in adevveru, pentru cá impregiuráre in cari se afla sunt grele in tóte privintiele, dar elu merge inainte. Lipsiti de midilócele materiale, fara spriginu, intr'o situatiune politica atátu de deplorabila, Romanii paru a luá curagiu din greutátile ce-i incongióra si din

multîmea obstaculeloru. O miscare salutară se vede în tóte partile pe terenul moralu și intelectualu. Infîntiarea de scóle, insufletîrea societătiloru nóstre literare, asociatiunile pline de entuziasmu ale juniloru din mai multe locuri, sunt semne imbucuratórie ale venitoriului.

Ce ni lipsesce încă? Vócea opiniunii publice a spus'o deja. Ce ni lipsesce? Ah, multe, multe; dar înainte de tóte ni lipsesce unu locu de unde sê ne sioptésca geniulu natiunii, unde sê ne potemu intelní cu umbrele parintiloru nostri. Ni lipsesce o scena romana.

Inteligenți'a miréna, ajutata de preotîme, care la noi si-a sciutu implení misiunea mai bine ca în ori care alta tíera, și care decâte a fostu vorb'a de unu bine comunu, de o idea natiunala, s'a aflatu totu-de-una la postulu seu, va sci merge și acum înainte, fara a se oprí înaintea nici unui sacrificiu. Caldur'a cu care a fostu salutata ide'a infîntiării teatrului aréta câtu de simtîta este la noi lips'a acestei mari scóle a moralei și a principiiloru natiunale, și ne face a crede, că nu va trece multu pana candu se va pune și la noi pétr'a anghiularia la altariulu Taliei romane.

Frații nostri de peste Carpati, afara de alte mici trupe de prin provincia, au unu teatru în Iasi în Craiova, și unu frumosu teatru natiunala în Bucuresci. Cum s'a infîntiatu inse acestu teatru? Inceputulu lui ni dă unu esemplu frumosu de devotamentu și sacrificiu.

Erá dupa rescól'a de la 1821. Vladimirescu mórise ca martiru, asasinatu într'unu modu crancenu de inimizii sei. Dar principiulu seu a triumfatu. Că-ci sangele versatu pentru o idea mare n'a cursu nici odata indesiertu. Elu ingrasia și face roditoriu pamentulu unde se sémene acea idea. Fanariotii fura scosi de tíera. Pe atunci esfise din scól'a lui Lazaru, unu omu mare alu Romaniei. Eliade, împreuna cu Constantinu Golescu, reintorsu din esiliu, și cu Campineanu formara statutele de progresu în Romani'a, unde vedemu figurandu între alte idei, cum e infîntiarea de scóle și colegie natiunale, fondarea de diuarie romane, midilóce de a încuragiă junimea sê traduca și sê scrie opuri natiunale etc. vedemu figurandu ide'a infîntiării unui teatru natiunala.

Tóte aceste idei salutarie trebuia sê se realizeze într'o dî. Dar trebuia invinse multe pedeci, și cea mai mare din tóte influenți'a periculoasa a Rusiei. Acesti trei mari patrioti inse constituira între ei unu triumviratu politicu, alu carui scopu erá realizarea proiectelor natiunale; midiloculu inse erá mai antăiu literatur'a.

Facura între ei unu legamentu secretu, prin care se obligau a organizá o propaganda natiunala, și a lucrá pentru implinirea tuturor articuleloru din programa. Si ca acésta alianția sê aiba o solenitate religioasa, se legara prin juramentu înaintealtariului în biserica la o moșa a Golesciloru.

Atunci a esítu „Curierulu romanu“, s'a infîntiatu colegiulu de la St. Sava, colegiulu din Craiova, alu carui primu profesoru fu Campineanu. Apoi pe la 1835 vedemu organizandu-se *Societatea filarmonica* pentru infîntiarea unui teatru natiunala, alu carui fundatoriu realu este Campineanu. Scopulu acestei societăti erá în forma literariu, ér în fondu erá politicu, politicu în intielesulu superioru alu politicei, asié cum trebuie sê fia; pentru că literatur'a și politic'a candu au în vedere prosperarea societăti, nu potu fi separate, este unu raportu intimu între dinsele. A desvoltá și a respandí ideile natiunale în tóta Romani'a, a cultivá și a curatí limb'a, care atunci se scriá încă cu litere ciriliane, a desvoltá și a inavutí literatur'a prin traduceri și compuneri originale, *a face din teatru o adeverata scóla patriotica și politica-natiunala*, a redicá și a reconstituí astfelu natiunalitatea romana, éta generosulu scopu alu acelei societăti.

Fii și fetele de boeriu si-tieneau onóre a se urcá pe scena și a recitá între aplausele publiculu frumósele viersuri ale lui Eliade și Aristia. În tóta micimea lui cum erá teatrulu atunci, elu a adusu servicii mari Romaniei.

Erá unu timpu candu ide'a natiunala, alungata de pe terenulu politicu, mai cum este astadi în Transilvani'a și partile ei, aveá singurulu refugiu în literatura și pe scena. Atunci s'a reprezentatu pentru antăia óra „Mihaiu Vitezulu“ și „Ceii 12 boieri“, piese originale de Eliade. Consululu rusu de atunci Ruckmann fu inspaimentatu de acestu cuibu periculosu de propaganda; nu trecu multu și teatrulu romanu se inchisese. Elu inse s'a redeschisu și a continuatu oper'a sa inceputa; pentru că o idea natiunala, impreunata cu vointi'a de a o realizá, este mai puternica decátu tóte obstaculele, chiar și decátu Rusi'a.

Sê urmâmu și noi esemplulu acestoru buni patrioti, sê facemu ca dinsi; sê nu cautâmu la pedecile ce ni stau înainte; vointi'a are în sine potere divina, potere creatória. . . Déca la noi nu se va aflá unu Campineanu, se va aflá în loculu lui o natiune.

M. Strajanu.

DORULU.

I.

loricica de se cara,
 Du-te doru pe ventu de séra,
 Du-te si me lasa 'n pace,
 Sê traiescu cu tin' nu-mi place,
 Că-su copila desmerdata,
 Si cu tine nededata,
 Că-su copila tinerica,
 Dorului cam inimica.
 Candu vinisi antâiu la mine,
 Mi-ai promis multîmi de bine,
 Mi-ai promis amoru, placere,
 Dîle dalbe, nopti cu stele;
 Si-adi in locu de fericire,
 De placeri si de iubire,
 Mi-dai lacrimi si suspine,
 Du-te, du-te de la mine,
 Că tu esti amagitoriu,
 Nesinceru si tradatoriu.

II.

Din ceriu nóptea candu cobóra,
 Dorulu meu la tine sbóra,
 Si candu visele de nópte
 Te salutu cu scumpe síópte,
 Elu s'asiédia langa tine,
 Si-ti vorbesce despre mine,
 Ér candu vinu dalbele diori
 In trasur'a loru de flori,
 Elu rentórce si-mi vestesco,
 Că baditi'a me iubesco.

I. C. Dragescu.

Serman'a Tulia.

— Novela originala. —

(Fine.)

Tuli'a érá in deliru.

— Tulia, Tulia, pentru mine celu-ce te iubescu, te rogu, liniscesce-te.

Inse rogarea mea resunà insedaru, câ-ci viscolulu candu vine, nu crutia nimica, nici chiar sant'a cruce.

Se puse in genunchi, si incepù a vorbí in deliru:

— Vedi colo susu, ceriulu se deschide . . . si Ddieu se blastema, câ a creatu ómeni . . . ah, insu-si elu s'a disgustatu de atât'a infamía, ce comite creatur'a lui cea mai gloriósa . . . elu face semne bune catra cei buni . . . vedi colo angerii suridu mie . . . dar eu trebuie sê moriu . . . Ddieule primesce sufletulu meu obositu . . .

nu, nu voiescu mai multu s'ascultu pe Lucianu sê-mi dîca: Tu esti unu angeru, Tulia; acést'a e curs'a de tradare, este viersulu unui demonu . . . Ddieu mi-dîce: Tu copila peccatósa, vina la mine, eu te iertu . . . ah me ducu . . . adio . . . vedi angeri . . . colo . . . susu . . .

In acestu momentu se deschise usi'a, si intrà mama-sa dimpreuna cu unu medicu. Ambii se inspaimentara.

Mam'a sarì indata la fiic'a ei.

— Tulia draga, angerulu meu, nu me face sê desperu, liniscesce-te!

— Da, mama, sê ne liniscimu, sê dormimu, si sê nu ne mai desceptâmu nici odata!

Ea cadìu intr'unu bratiariu, si lesîmandu pareu că dórme. Erá palida, si ochii ei mari se ascunsera ca nesce stele sub norii furtunosi.

Dupa ce mediculu comunicà mamei consiliile sale, parasí chili'a dimpreuna cu dinsulu, lasandu intr'ins'a pe o mama plangandu nefericirea copilei sale.

In diu'a urmatória, candu me pomení, servitoriulu mi-dete urmatóri'a epistola:

„Domnulu meu!

„Mediculu m'a consiliatu sê caletorescu. E bine, am acceptatu svatulu, inse n'am multa sperantia, ca sê me potu vindecá. Nu corpulu, ci anim'a me dóre. Eu am sê plecu d'aice numai decátu, dar amicéti'a dtale me 'ndetoréza a nu te uitá nici odata. Speru, cá si suvenirea mea va fi destulu de modesta, ca sê-ti faci celu pucinu o imaginatiune de nefericit'a Tulia.“

* * *

O telegrama a diuariului „Romanulu“ ni anuncià, câ magiarii au atacatu teritoriulu romanescu, si au atacatu veget'a de la „Cheia.“

La Timisiór'a in otelulu „Natiunalu“ eramu adunati mai multi tineri banatieni, si cetindu acésta telegrama, la toti ni sarì sangele in fatia, si in alta dî diminéti'a toti plecaramu in Romani'a.

Peste câte-va dîle sosiramu la Bucuresci. Spiritele erau multu agitate, de si guvernulu patrioticu se nisuiá a liniscí impaciinti'a publicului. Erá greu a domolí animele celoru indignati prin atacarea teritoriului romanescu.

Intr'aceea inse o telegrama mai nóua anuncià o satisfactiune deplina, si spiritele se liniscira éراس.

Inainte de a me rentórce a casa, fui invitatu la unu banchetu, datu in onórea tineriloru romani resoluti s'apuce arme.

*

Banchetulu si balulu se tienura la otelulu „Paris.“ La banchetu s'au dîsu multe toasturi frumóse, si in balu s'a jocalu multu. Ilaritatea si vioiciunea erá generala.

Tienu minte, câ dantiam pré bine cu o copila, carea — dupa cum mi se parea — se tie-nea de regiunile mai innalte. Eu inse nu me interesam multu de cunoscenti'a ei. Tóta dorinti'a mea erá, d'a sborá cu ea in valsulu rapede.

Dupa o figura a cotillonului vení la mine unu amicu si me intrebà cu o tainica sioptire:

— Scí cine ti-a datu acestu ordu de cotillon?

— Nu. Sum necunoscutu in regiunile vóstre, — respunsei eu.

— Privesce! Acuma in giurulu ei se afla unu tineru. Acel'a e mirele ei. Ea este fic'a banchierului Vinescu. Tinerulu acel'a se chiama Lucianu. Unu june fórte depravatu, carele a facutu sê piéra din giurulu nostru prin tradare o fiantia blanda.

Aceste descoperiri mi-erau de ajunsu, ca sê me potu orientá, si sê scíu, câ istori'a mea aice are sê se continue.

— Lucianu e unu duelantu dibaciu, mi-dîse amiculu meu, pentru aceea desvólta atát'a temeritate in tóte societátile. In diu'a schimbârii la fatia va serbá cununí'a sa cu cocón'a Vinescu.

— Si serman'a Tulia? — intrebai eu totu tremurandu.

— Ce felu? Tu cunosci pe acésta nenorocita?

— Da, am onóre a o cunósce, si voiescu cu ori ce pretiu a me resbuná. Dar spune-mi, ce face acésta nenorocita copila?

— Tuli'a zace pe patulu mortii. Medicii si-au pierdutu tóta speranti'a. Ea nu mai are incredere in ómeni, si nu amintesce pe altulu decâtu numai pe unu tineru din Timisiór'a.

— Sermana Tulia! Si acelu nerusínatu de Lucianu mai are curagiulu a se infatîsíá intre ómeni. Si cocón'a Vinescu sufere pe unu miserabilu in giurulu ei!

— Ea nu e informata despre misieli'a mirelui seu. Tuli'a i este descrisa ca o nebuna, carea iubesce pe Lucianu, fara ca acest'a sê-i fía declaratú candu-va amoru.

Intr'aceste cotillonulu se terminà, si erá sê urmeze unu vals. Aceptam cu nerabdare sê se incépa, câ-ci planulu meu erá sê jocu si sê vorbescu cu cocón'a Vinescu.

In fine valsulu incepù. Eu mi-facui complimentulu, si ea suridiendu — ca totu-de-una

— se aplecà spre mine, si eu ca unu sioimu sboram cu préd'a mea.

In scurtu i descoperíi tóte. La cuvintele mele ea scóse unu tîpetu dorerosu, care aduse in uimire pe cei de fatia. Palida si inspaimentata, ea se asiedià langa mama-sa, carea — in-grigita de cele petrecute — priviá la mine si la Lucianu, cu o fatia intrebátoria.

Lucianu erá furiosu, si priviá la mine cu o manía neesprimabila.

Peste câte-va mominte cocón'a Vinescu, insocita de mama-sa, si de Lucianu, parasí sal'a. Éra noi, carii mai remaseramu, dantiaramu pana 'n diori.

Eram sê plecu catra casa, candu in usi'a salonului intelui pe Lucianu. Dinsulu erá inca si mai furiosu. Fara sê-mi vorbésca, mi-aruncà manusi'a, si cu unu dispretiu aretà spre secundanti, carii deja erau in-de-mana.

— Sabia séu plumbu? — me intrebà apoi eu superbia.

— Plumbulu e pré delicatu pentru dta. Cugetu, câ sabi'a ti-va resplatí cu mai multa demnitate faptulu mârsiavu, comisu in contra Tuliei.

La audiulu acestui nume dinsulu tresari, ca si candu ar fi calcatu pe unu sierpe, apoi reluandu-si liniscea, dîse:

— E bine, n'am trebuintia de invetiaturele dtale! Sê terminâmu!

Plecaramu, si peste câte-va mominte ne afflamu in o sala spatiósa. Armele erau deja pregatite.

Eu mi-luai un'a, si stateam gata la momentu.

Nici odata in viéti'a mea n'am avutu atát'a curagiu si dibacia, par' câ spiritulu Tuliei me inspirá. De si audîsem, câ dinsulu e buna duelantu, totusi me credeam capabilu de a-lu poté invinge.

Lupt'a incepù. Antâiu lu-atacai eu. Elu se aperà cu multa istetîme. In scurtu me convinsei de aderulu cuvintelorú amicului meu.

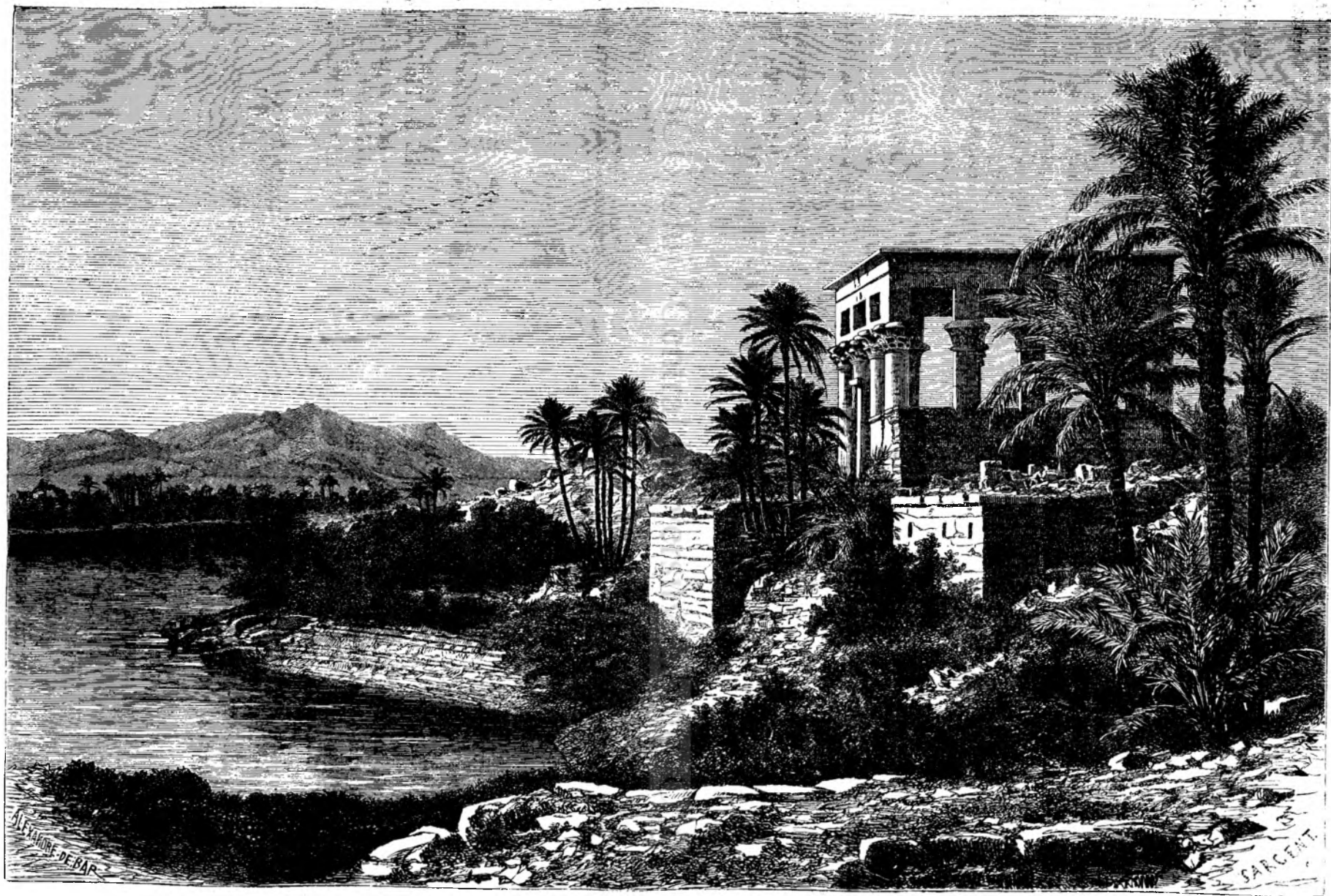
Apoi atacà elu, inse fara resultatu.

In fine incepui éراس eu ofensiv'a si in momintele prime fui atátu de norocosu, încátu prin o lovitura insielátoria, i amplui fati'a cu sange.

Secundantii ne desarmara, si mediculu aredicà de pe padimentu o buna bucata de — nasu.

Lucianu devení intru adevéru unu monstru, fara nasu.

Cine cunósce Bucurescii, scéfe câ d'alu de

TEMPLULU DIEITEI ISIS PE INSUL'A PELA.

aste le aude mai antâiu Cilibi Moise, carele apoi umple orasiulu cu istori'a noua.

* * *

Satisfacuta onórea idealului, este pentru anima unu balsamu, ce te vindeca si te întine-resce. Asié eram eu. Mai fericitu decâtu mine nu erá in Bucuresci. Nu poteam sê dormu de cugetulu acel'a, cá dorerea Tuliei e resbunata. Acuma sum demnu de ea. Tuli'a va fi a mea, si suspinele sale doreróse se voru preface in surisuri. Si eu voiu fi fericitu, pré fericitu.

Nefericirea si virtutea sunt sorori. A dese ori cea d'antâia este mai sentimentala, mai simpatica, si mai poetica; pentru aceea ni vine sê iubimu pe cei nefericiti. O, eu iubiam cu tóta caldur'a animei pe Tuli'a. Sê fia cerutu ea de la mine ori ce sacrificie, asiu fi implinitu cu placere dorinti'a ei. Intr'ins'a gasíi idealulu gingasiu alu risurilor mele; ea erá creatiunea fantasiei mele june, — fara ea viéti'a mi-para unu infernu.

Cugetam intru mine. Eu am castigatu aces-tei fiintie, ceea ce dins'a a pierdutu. Am coresu opiniunea, si am incoronat'o cu lauri de virtute; si eu nu-i ceru alta recompensa, decâtu amoru-lu ei.

Poftitu-am eu ce-va imposibilitate? Nu! Si totusi sórtea cruda nu mi-a concesu nici macaru unu momentu de fericire.

Erá „schimbarea la fatia.“ Bisericele Bucuresciloru erau pline de crestini evlaviosi. Acésta dî erá terminulu cununiei lui Lucianu, inse cununi'a nu s'a tienutu, cá-ci si dinsulu s'a schimbatu la — fatia, ca unu pecatosu. Eu am facutu destulu jertfa pentru diu'a de asta-di, am spelatu o péta a vietii sociale, am salvatu onórea unei copile.

Unu amicu alu meu me conduse la locuinti'a Tuliei. Acésta erá o casa modesta, cu flori vescedíte in ferestile sale.

Intraramu in curte. Acolo domniá o línisce mormentalá. Tóte pareau a fi parasite. Numai o servitória betrana cu ochii plini de lacrimi esť inaintea nóstra. Ea mi-para ca o fantoma teribila, carea prevestesce atare nenorocire mare.

Nu aveam curagiu s'o intrebu. Vócea mi-se perdù de odata. Nu aveam resuflu. Anim'a-mi palpità dorerosu.

In fine o intrebai cu frica:

— E cocón'a dispusa a ne primí?

Servitórea suspinà, si priviá la noi, apoi dîse intr'unu tonu desperatu:

— Nu este.

— E dóra bolnava? — intrebà amicul meu, carele ayea mai multu curagiu decâtu mine.

— Pe cocón'a o pazescu cu lumin'a. Chiar in acésta clipita si-respira sufletulu parascesce lumea acést'a, unde a suferitu atátu de multu . . . si incepù a plange dorerosu.

Eu la aceste alergai ca unu nebunu, deschisei usi'a, si intrai.

O scena sfasíatória se petrecea inaintea ochiloru mei! Tuli'a tienea crucea santa si o lumina, — éra nefericit'a sa mama ingenunchiá desperata la patulu ei. Nu mai plangea, cá-ci lacrimile i secura.

Tuli'a me cunoscu, si esclamá:

— Domnedieule, eu trebuie sê traiescu, am sê ffu socia!

Ingenunchiai si eu langa patu, si incarcai manile ei cu mfi de sarutári. Pe budiele Tuliei se iví unu surisu, ca ultim'a cautara a sórelui ce apune, apoi mi-dîse linu:

— Ti-multiamescu. Scíu tóte. Sermanulu Cilibi Moise mi-povestí cele intemplete. Inca odata ti-multiamescu, cá-ci te iubescu!

In acestu momentu ochii ei si-pierdura splendórea loru. Ea se aredicà in ascernutulu ei, me strinse la bratiile sale, me sarutà, si in acésta sarutare si-respirà sufletulu, si cadíu mórta in bratiile mele.

Plangeam toti, dar intre toti eu eram celu mai nefericitu.

In alta dî o petrecuramu la loculu eternu.

* * *

Pan' ací durà naratiunea amicului meu. Apoi ne despartíramu.

Peste câte-va septemani aflai din Timisiór'a, cá amicul meu a moritu in o bóla ne mai audíta. De tineru a imbetranitu si a moritu.

Vincentiu Grozescu.

POESII POPORALE.

— Din Banatu. —

IV.

Audít'am d'autítu,
Asta véra la plivitu,
Câ in têrgu e apa rece,
Cine-o bea de doru-i trece;
Dar si aia e minciuna,
Ca si iérn'a o capsuina,
Câ si eu am fostu la têrgu,
De doru erá sê me frangu,

Si eu apa am beutu,
Si de doru nu mi-a trecut.

V.

Nevésta din alta tíera,
De ce-ti-i gur'a amara,
Ori de pita de secara
Séu de doru de alálta séra,
Vin' la noi la Bucuresci
Câ-ti dau miere s'o 'ndulcesci.

VI.

Candu apuci a fi straina,
Stai sê mori fara lumina,
Fara lumina de céra,
Fara omu dintr'a ta tíera,
Fara lumina de seu,
Fara omu din satulu teu.

VII.

Burueni dintre otara,
Vecinii reu me mancara,
Mi-le-a datu de le-am beutu
Ca pe lelea sê-o zeuitu,
Flóre 'n cucurudi,
D'audi mandra audi!

VIII.

Sui mama sui susu pre cruce,
Si te uita candu m'oru duce,
Catana Imperatului
Pe drumu Aradului!

IX.

D'audi bade d'audi draga,
Du-te, du-te bade 'ntréba;
De ar fi lumea pustía,
Ti-asii fi mandra numai tfe,
Dara lumea-i redicata,
De voinici indestulata.
Nu gandi bade, gandi,
Cu ochi-ti nu me pândi,
Candu me ridu si glume-ti facu,
Tu gandesci câ-ti pieru de dragu,
Eu me ridu si me glumescu,
Tu gandesci câ te iubescu,
Du-te bade smeului
Din aritulu satului,
Câ-mi faci potca capului
Si traiu reu barbatului.

X.

Candu treci bade pe la noi,
Pune clopote pe boi,

Sê te-audu din resboiu,
Dorulu meu sê mi-lu mai moi,
De asiu fi mórta de betéga,
Ca sê te vedu bade draga,
De pareti m'asiu redímá,
Dupa tine m'asiu uitá.

XI.

Trece-unu caru cu siese boi
Pe ulitia pe-'nga noi,
Dar in caru cine-i culcatu,
Culcatu badea mortu de beatu,
Elu nu-i beatu de beutura,
Ci-i beatu de farmecatura,
Ca pre elu l'oru farmecatu,
Cu trei paie de la patu,
Cu trei sante de pe ventu,
Cu pamentu de pre mormentu.

XII.

Frundia verde lemnu ascatu,
S'a dusu badea, m'o lasatu,
Duca-se cu Dumnedieu,
Câ mie nu-mi pare reu,
Dar mi cade cam cu greu,
O spunu pe sufletulu meu,
C'am sciutu naravulu lui,
Ca dorulu sufletului
Si in betfa si in tredfa,
Elu totusi mi-a placutu mie.
Elu s'a dusu si m'a lasatu,
Sê fia dar blastematu,
Mie dieu nu-mi pare reu
Dupa asié unu netareu,
Câtu cu pasiulu voi pasi,
Eu altulu câ voi gasi,
Totu mai naltu si mai frumosu
Nu ca elu unu mincinosu,
Totu mai naltu si sprincenatu,
Nu ca elu unu blastematu.

XIII.

Frundia verde spicu de orzu,
Frundia lata de rogozu,
A mea mandra siede 'n colti,
Iubesc fetiorii toti
Dar ié séma cum iubesci,
Ca sê nu te mai caesci,
Iubesc numa intr'o séra
Sê-ti fia mandra intr'o véra,
Iubesc numai o nópte,
Sê-ti fia pana la mórte,
Iubesc numai o dî,
Sê-ti fia pan' vei trai.

Culese si publicate de

G. Traila.

SALONU.

CONVERSARE CU CETITÓRIELE.

— Pest'a 18 noemvre. —

(Dóue fete frumóse, — despre ce vorbescu fetele, — amorulu, — apelat'a, — afinituine între ura si amoru, — cum o patíramu in teatru, — ce va se dîca a spune adeverulu, — o însusîre a femeiloru, — pentru ce sunt cochete femeile.)

Dóue fete frumóse, pentru cá fetele tóte sunt frumóse, conversau cu multu focu.

Despre ce?

Ca sê respundemu la întrebarea acést'a, trebuie sê vi spunemu, de câti ani sunt fetele acele.

Pentru ce?

Pentru cá fetele in fia-care anu alu etátii loru au altu sujetu de conversatiune.

Fetele de cinci-spre-diece ani vorbescu despre flori, cá-ci ele tóte scîfu de a rostulu limb'a floriloru; cele de siese-spre-diece ani n'au mai placutu sujetu de conversatiune, decátu sér'a, in carea dinsele pentru prima-óra au fostu, séu voru fi la balu; cele de siepte-spre-diece vorbescu cu multa placere despre amorulu idealu; cele de optu-spre-diece inca si in visuri vedu totu cáte unu mire nu numai frumosu dar si bogatu; cele de nóue-spre-diece critica necontentitu toaletele altoru; éra cele de dóue-dieci de ani vorbescu . . . ah, aceste nu vorbescu, ci numai suspina: Ah, oh! — apoi éra: Oh! ah!

E bine, déca vomu spune, cá cele dóue fete, despre cari incepuramu a vorbí mai susu, erau ambele de siepte-spre-diece ani, dvóstre veti scí de siguru despre ce vorbiau ele?

Despre amorulu idealu.

Ce este mai interesantu, decátu a ascultá fetele vorbindu despre amoru?!

Amorulu é unu sujetu nesecabilu alu totororu poetiloru lirici.

Góthe díce: Ce ar fi lumea pentru anim'a nóstra — fara amoru? Ceea ce este o lampa magica, fara splendóre. Indata-ce inducemu intr'ins'a lumina, cele mai diferite figure se ivescu pe pareti; si cu tóte cá aceste figure sunt numai nesce fantóme, totusi ele forméza fericirea nóstra, si ca pruncii ne bucurámu de aceste aparituni curióse.

Lamartine esclama: Dóue simtieminte sunt de ajunsu pentru ori ce omu, de ar traí atát'a ca stancele, — si aceste simtieminte sunt: placerea meditatiunii si — amorulu.

Éra lord Byron díce, cá amorulu petrunde si in locuri de acele, unde nici lupulu nu cutéza a merge dupa preda.

Sê nu ne mirámu dara, cá dóue fete tinere conversau despre amoru!

Dn'a Staël afirma, cá anim'a femeiesca e atátu de capabila pentru amoru, incátu inca atunce incepe a iubi, candu nici nu scie pe cine are sê iubésca.

Domnisiórele nóstre adeca vorbiau despre amoru. Un'a sustienea, cá numai unu amoru esiste, si acést'a celu idealu, si cá in viétia numai odata potemu iubi, — cealalta inse si-frica óresi-cari concesiuini.

De óre-ce nu se potura impacá între sine, apelara la mine, carele avui fericirea d'a petrece cu ele,

Éra eu li respunsei aceste. Enricu Beyle díce, cá sunt patru feliori de amoru; si a nume amorulu pasiunatu, celu de gustu, fisicu, si amorulu din superbia.

Incátu pentru mine. . . .

— Dta? dta? — me întrebara ele de odata.

Eu nu consimtiescu cu acestu mare scriitoriu in impartîrea amorului, ci dícu cu La Bruyer, cá omulu numai odata póte sê iubésca adeveratu, si anume candu iubesce pentru prima-óra. Amourile urmatórie sunt numai nesce incidinte maiestrite. Ér amorulu, carele se desvólta numai incetu, nitielu, cáte-si nitielu, sémena mai multu cu amicéti'a.

— Te urescu, mi-respunse domnisiór'a, careia nu-i placea respunsulu meu.

— Déca me uresci, me consideru pré fericitu, — i respunsei eu.

— Frumosu complimentu mi-faci.

— Complimentulu se cuvine mie.

— Pentru cá te urescu?

— Asié e. Am cetitu unde-va la Shakespeare, cá ur'a totu-de-una stâ mai aprópe de amoru, decátu — neinteresarea. Prin urmare, déca dta me uresci. . . .

Nu potui continuá, cá-ci dins'a si-aredicá micuti'a sa mana, si cu degetele sale de rosa me amenintiá intr'unu modu incantatoriu.

Si déca te amenintia nesce degete subtile, cauta sê te supuni si sê taci. Déca nu taci la amenintiarea rogátória a unei fete, o patiesci, ca noi nu de multu.

Intr'una din dílele trecute asistamu cu unu amicu la o represintatiune teatrala. Langa noi siedeau dóue dame. O copila tinera cu alt'a mai in vrêsta. Copil'a érá fórté frumósa, inse cealalta nu — pré.

Ne uitamu la ele, si le criticámu.

— Uita-te, mi-díse sotiulu, ce féta frumósa! Este intocmai ca si o flóre, éra cealalta ca si langa flóre unu — paru uscatu.

Damele nóstre necunoscute audíra acésta observatiune, pronunziata in limb'a romana, si cea mai tinera se 'ntórse catra noi cu o fatia rogátória. Noi inse nici nu visaramu, cá dins'a prin espresiunea fetiei sale vré sê ne faca atenti, cá si ele scíu romanescce, deci continuaramu critic'a.

Catra finea piesei dam'a cea mai betrana scapá din mana batist'a sa. Amiculu meu o redicá iute si i-o intinse cu complasantia.

— Multiamu, — respunse dins'a romanescce.

Noi ambii amu inmarmuritu, si in perplesitatea nóstra nu eramu capabili a rostí unu singuru cuventu.

In fine dam'a ofensata intrerupse tacerea:

— Nu ve confundati, domniloru, prin acestu incidentu. Dta ai spusu numai adeverulu, si a spune adeverulu este o virtute — barbatésca.

— Inse, observá amiculu meu, de multe ori aparitiunea ne insiéla, si ceea ce ni se infatísiédia ca adeveru, e chiar contrariulu acestuia.

Intr'aceste cortin'a cadíu, pies'a se terminá, si noi facéndu-ni complimentele, ne despartíramu de necunoscutele nóstre.

Iesíndu din teatru dísei amiculu meu aceste:

Göthe scrie, că a spune adevărul este cea mai grosolană — neurbanitate.

Si intru adevăru e asié.

Déca spuni unui episcopu, că nu pré nutrește simțieminte natiunale, că nu face nimica pentru natiunea sa, elu ti-respondé, că esti — grosolanu.

Déca spuni cutarui deputatu siovaitoriu, că nu e romanu curatu, — inca elu se pune de catra padure, si ti-dice că esti — grosolanu.

Déca ataci pe cutare diregatoriu, că nu procede totu-de-una pe calea dreptății, — para-ti bine, déca vei poté scapá de unu procesu, si-ti va dîce numai — grosolanu!

Déca vedi o femeia cocheta, nu incepe sê-i vorbesci despre defectele sale, câ-ci de siguru te va acasă de — neurbanitate.

Aice ni-aducemu a minte de o sentintia a lui Larochefoucold, că adeca femeile se supera déca li dîci, că au mai multi amanti; dar si mai multu se supera atunci, déca li spuni, că n'au avutu nici unu amantu.

Si ôre pentru ce?

Pentru că vanitatea in o mesura ôre-care este o insusîre caracteristica a femeiloru.

Ceremu scusele nôstre pentru acésta expresiune, si recunoscemu de nou adevărul sentintiei lui Göthe, citata mai susu.

Si pe ce si-baséza femeile vanitatea?

Pe frumseti'a si pe toalet'a loru.

Sermamele!

Amu compatimitu totu-de-una pe acele femei, cari n'au alte aspiratiuni, decâtu sê apară câtu mai frumóse, — câ-ci de la aceste aspiratiuni paná la cochetaria nu este mai multa distantia, decâtu unu pasiu. Si-apoi femeile cochete!

Ah, ele nu sunt femei adevărate.

Dar ce e caus'a cochetariei? Pentru ce dorescu ele sê apară câtu mai frumóse si incantatórie?

Pentru că cu atâtu mai vertosu sê-si póta castigá iubirea barbatiloru. Si fiindu câ si între barbati sunt multi cocheti, ele si-au ajunsu scopulu.

Nu condamnatu dara indata femeile cochete! Dar sê facemu ridiculi pe barbatii cocheti, si-apoi nu vomu mai avé nici femei cochete.

Pré bine dîce Georgiu Sand, că urzitorii toturoru defectelor femeiesci sunt — barbatii!

Josifu Vulcanu.

Curierulu modeli.

Pest'a 18 noemvre. Mai nainte de tóte, grabimu a ni implini promisiunea facuta relative la gulerele ce se póta de unu timpu încóce.

Gulerele asié numite „gulere Mari'a Stuart“ se facu din diferite materie usióre, dar mai alesu din ruche-uri si dintele late, asié, că gulerulu se compune in incretîture si incretîturele aceste pe la medilocu se încingu prin o prima de catifea séu si de metasa, dupa placu. — Aru trebuí multu spatiu a descrie diferitele forme in cari se facu aceste gulere. Fia-care le infrumsetiéza cu primele-i placute si dupa gustulu seu, noi dar ne marginimu a însemná numai atâta, că sunt fórté frumóse si placute. Aceste gulere facu pre portatóriele loru de totu interesante. Mai alesu domnişórele, — precum avuramu onóre a vedé vro-o câte-va, — prospiciéza de minune cu aceste gulere.

Septeman'a trecuta mai multe espositiuni erau pline numai de vestminte de copile mai micutie, pare că vestmintele pentru cele mari se gatescu in secretu, ca sê ne surprinda cu atâtu mai multu. — De ôra-ce inse copi ele se destinsera intru atâta dîlele aceste, ne luámu voia, a descrie câte-va vestminte si de ale loru.

Dintre tóte ni-a mai placutu unu vestmentu gatitu din Popelin de Scoti'a rosii si venetu. Infrumsetiá-rile de din josu acestui vestmentu stau numai din cinci síre de sínóre de metasa; totu atâte erau si pre tunica. Pe spacelu erau cosute trei síre de sínóre asié, ca se presinte o cârpa. Din dreptu erá provédiutu cu unu buchetu mare din prima de metasa négra.

Alu doiele vestmentu erá gatitu din Flanel verde si vënetu. Acestu vestmentu erá infrumsetiatu cu catifea négra asié, că rochi'a de a supra de nainte erá deschisa si la margini cosuta cu catifea négra. La acésta deschidatura se poteau observá câte trei buchete de catifea négra, cosute de doue parti in doue síre. — Rochi'a de desubtu erá infrumsetiata cu trei síre de catifea négra, spacelulu naltu si netedu, éra manecile strimete.

Unu altu vestmentu pentru copile erá gatitu din Kashemir violetu. Rochi'a de a supra erá cosuta pe de margini cu metasa lil'a, ér pe de margini sufulcata cu buchete de metasa. — Rochi'a de desubtu erá din Flanel cu verg. albe si negre, ér spacelulu erá infrumsetiatu cu ruche-uri de metasa lil'a.

Despre vestmintele de balu, concerte si serate — câtu mai iute.

Vien'a 17 noemvre. Dîlele neguróse si lungele seri ne facu atenti, că érn'a e la pragu. Ca acestu óspe recorosu sê nu ne afle nepreparati, trebuie sê ni facemu cunoscenti'a materieleloru mai calduróse.

Se póta multu paletónele gatite din Velour Caneler albu-negru = 1 fl. 50 cr. — apoi Velour rosiu-negru si cu cuadrato = 4 fl. 50 cr. Am vediutu unu paletonu gatitu din Velour Beige — acésta materia e de diferite colori si multu caldurósa costa 4 fl. r. Sunt moderne paletonele gatite din postavu de Franci'a latu de doi rifi = 4 fl. 75 cr. unu r. — Vestmintele ce se gatescu din aceste materie, se cuptusiescu cu Flanelu, cu ce sunt calduróse.

Vestmintele de serate mai tóte sunt de metasa si infrumsetiatu cu catifea séu mai desu cu atlasu.

Am vediutu unu vestmentu de metasa négra, pe dinjosu cu incretîture late si cu pufuri de atlasu. Tunica erá din Pluche violetu din dreptu si de doue parti sufulcata.

Dintre paletonele mai portate sunt: Maria Rose, numele vine de la o actrice din Paris, — Moheal, Lincoln si Foure, cari tóte se sunt infrumsetiate cu catifea si garniture.

Paris 15 noemvre. Precum ros'a între flori, jóca rol'a de regina, asié si catifea între materiele pentru vestminte de iérna se póte numi de atare. Ce-va mai frumosu nu se póte aflá in moda.

Este epoc'a vestmintelor de catifea, ce se infrumsetiéza cu atlasu, si inca astu modu, că séu rochi'a e de atlasu si tunica e de catifea, séu din contra.

Dar sê vi scriemu ceva despre vestmintele de la concerte si de strade.

Francesele au fórté bunu gustu in vestminte.

Ni-a placutu multu o damicela, carea avea unu vestmentu gatitu din Kashemir-lil'a, croitu cam scurtu si de nainte cu cincî sîre de ineretîture netede. Rochi'a de a supra din metasa négra erá compusu din dóue parti. Partea prima, de nainte erá in form'a catrintiei cu unu sîru de ineretîture mai late, asemene din Chashemir-lil'a, ér partea a dóu'a adeca din dereptu, numai cu unu sîru de ineretîture.

Spacelulu strinsu catra corpu si cu flusturatori. La grumadi avea unu guleru de Mari'a Stuartu facutu din dinteale ce i incoroná toalet'a. — Unu asemene vestmentu costa 60 fl. déca tunic'a e de metasa, ér déca numai de Chashemiru, Lustre séu Ripsu atunci numai 40 fl. r.

CE E NOU?

* * * (*Cununii'a Innaltîmei Sale Carolu I*) cu princes'a Elisabet'a Viedu conformu programei erá sê se tienia in $\frac{3}{15}$ noemvre. N'avemu inca sciri despre decursulu festivitatîi, deci de asta-data numai atât'a potemu sê inregistramu, câ la acestu actu — precum ni spune „Cur. de Iasi“ — au fostu invitate dintre damele romane dn'a Zulín'a Sturza, consórtea dlui Vasiliu Sturza, vechiulu primu-presiedinte la curtna de casatiune, dimpreuna cu dómn'a Cornescu; éra dlu A. Mavrocordatu, proprietariulu mosiei Cristesci din judetiulu Iasi, fu chiamatu de Mari'a Sa Domnitoriulu a servi ca siambelanu la celebrarea casatoriei, si a intovarasî pe M. Sa inapoi la Bucuresci.

* * * (*La Bucuresci se facu mari pregatiri*) pentru primirea Domnului si a Dómei. Ministeriulu a si publicatu program'a primirii. La fruntariile tierii voru fi primiti de catra presiedintele consiliulu ministerialu, dlu D. Ghica. La portulu de la Turnu-Severinu, In. Loru voru debarcá cu suit'a, si voru merge la catedrala, unde se va cantá unu Te-Deum, apoi primindu autoritatîle civile si militare, precum si pe damele si notabiliu judetiului, voru plecá mai departe, oprindu-se — pe câtu timpulu va permite — la porturile romane, spre a primi felicitárele autoritatîloru si ale poporatiuniloru. La Giurgiu voru fi primiti de dnii ministrii de interne si de reshelu, si in salónele statiunii calei ferate se voru primi autoritatîle, damele si notabiliu judetiului. O salva de 21 tunuri in diori de dí va anunciá capitalei diu'a intrárii In. Loru in capital'a Romaniei. La statiunea calei ferate in Bucuresci voru fi primiti de dnii ministrii de finance si de culte, de prefectulu politíei si alu judetiului, si de alti oficiali innalti, cu gard'a natiunala in gala. Totu la gara primariulu va presintá In. Sale Domnului pane si séra, éra dómn'a primarésa cu o deputatiune de dame va presintá Mar. sale Dómei unu buchetu de flori. Intrarea in orasiu se va face in trasura de gala. Intr'aceste voru resuná una suta si una de loviri de tunu. Conductulu va merge spre biserica mitropoliei. La biserica voru fi invitati: corpulu diplomaticu, senatorii si deputatii aflati in capitala, curtea de casatiune in mare tienuta, curtea de compturi, curtile si tribunalele judecatoresci in mare tienuta, rectorulu universitatîi si decanii facultatîloru. La intrarea in biserica voru fi primiti de mitropolitulu primatu. Apoi se va celebrá unu Te Deum, dupa care In. Loru, dimpreuna cu ministrii si cu autoritatîle susu citate, se voru sui in pavilonulu inadinsu pregatitu, unde in faci'a autoritatîloru si a poporului, se voru inregistrá de dlu primariu alu capitalei actele casatoriei In. Loru. Apoi in trasura de

gala voru merge la palatulu princiaru. La palatu In. Loru voru fi primite de damele ministriloru, de dómn'a primarésa si de o deputatiune de dame. In curtea palatulu, fetele din scólele publice voru salutá intrarea augustiloru miri cu cantarea unui imnu natiunala. Sér'a se va dá o representatiune de gala in teatrulu celu mare. A dóu'a dí la órele 12 In. Loru voru primi felicitárele innaltului cleru, ale corpuriloru innalte ale statulu si ale deosebitelor autoritatî. La órele 2 In. Loru voru primi felicitárele represintantiloru poteriloru straine si apoi ale dameloru si ale altoru persóne notabile.

* * * (*Diet'a Ungariei*), precum se vorbesce, se va prorogá in 18 decemvre pe siese septemani. Unu deputatu fece unu proieptu de lege pentru stergerea timbrulu diuaristicu, care fu salutatu cu caldura de tóte diuariile diferiteloru partide, — ma si clubulu deachistiloru lu-acceptá. De aice se deduce, câ proieptulu amintitu se va votá in unanimitate. Diuaristic'a romana se va usiorá atunce de o sarcina grea.

* * * (*Solenitatîle cununiei*) In. Sale Carolu I. cu princes'a Elisabet'a Viedu — precum aflámu chiar in momentulu presinte — se incepura in $\frac{3}{15}$ noemvre sér'a la 5 óre in Neu-Wied. La acestu actu imperatulu Rusiei si alu Franciei au fostu represintati prin delegati specialii.

* * * (*Donu miriloru princiaru ai Romaniei*). Cetimu in „Traianu“ urmatóriele sîre: „S'a respanditu unu sgomotu, pe care lu-impartesîmu lectoriloru nostri sub tóta reserv'a. Se díce, câ ministeriulu actualu ar avé de gandu a propune parlamentulu, ca mosi'a Casciórele, un'a din cele mai insemnate ale statulu, sê se ofere Mariei Sale Dómei Elisabet'a.“

* * * (*Pentru nenorocitiá de la Tofaleu*) la redactiunea diuariulu „Romanulu“ s'au adunatu deja 12,000 de franci. „Gazet'a“ a propusu ca din restulu ajutoriulu contribuitu sê li se cumpere o mosia, si acésta sê se numésca „Traiana libera.“ Diuariulu „Federatiunea“ s'a aleturatu la acésta propunere. „Albin'a“ ar dorí, ca „Traian'a libera“ sê fia multu mai mare, si déca ar fi, ca in numele comunei nóue sê se pereneze memori'a parti spriginitórie de frunte — atunci i-ar díce „Ratiasci“ séu „Ratian'a“, — ér privindu la banii adunati i-ar díce „Romanulu.“

* * * (*Tofalenii si acuma*) tabera in drumulu tierii. Unu telegramu alu „Federatiunii“ ni anuncia, câ intre copii a eruptu versatulu; 18 zacu si 2 deja au moritu.

* * * (*Proclamatiiuni revolutiunarie*). Unu diariu ungurescu scrise in dílele trecute, câ parintele Nicolau Butariu a primitu in o fóia italiana nescce proclamatiuni revolutiunarie romanesci. Dupa fói'a numita totu asemenea proclamatiuni au sositu si la post'a din Baia-de-Crisiu. Speditoriulu postalu din Halmagiú a reportatu la comitele supremu despre acestu incidentu, afirmandu in reportulu seu, câ literale cu cari sunt tiparite proclamatiunile sémena multu cu literale diuariulu „Federatiunea.“ Comitele supremu insciintá pe guvernulu despre aceste numai decátu, — si in urmarea acesteia in tipografi'a unde se tiparesce „Federatiunea“ se facú cercetare, dar nu se gasi nimica.

* * * (*Junele poetu I. Badescu*) tramisu de societate literaria „Orientulu“ pentru a culege poesii popolare in Romani'a de dincóce de Carpati, fu prinsu in 3 nov. in satulu Barbesci in Marmatia suspiciunandu-lu, câ e agentu alu Romaniei; de acolo fu transportatu la Sigetu, si inchisu in casarm'a haiduciloru. Mai tardiu in arestulu seu lu-cercetara pana la piele, de n'are procla-

matiuni la sine; dar n'afara la elu nimica. Apoi peste câte-va zile lu-dusera la Satu-mare pentru a fi inrolatu in armata.

* * (*Scirile mai noue*) despre primirea miriloru princiaru la Bucuresci ni anuncia, că primari'a comunei Bucuresci in siedinti'a sa de la $\frac{15}{27}$ optomvre a decisu a se constitui unu comitetu de noue dame pentru primirea Mariei sale Dómei, — apoi a se invitá toti capii de corporatiuni din capitala pentru a face, ca junii si junele, ce voru avé proiecte de casatoriá in curendu, sê celebreze casatori'a loru in diu'a sosirii In. Loru in capitala, facêndu-se astu-felu câte o nunta de fia-care corporatiune, — se va bate o medalia comemorativa acestei casatorii, — se va dá in sér'a sosirii Mariei Loru o represintatiune teatrala, la care voru fi invitati si casatoritii din acea dâ, — sér'a orasiulu va fi iluminatu, — câte-va zile mai tardiu se va dá unu balu in sal'a teatrului, — se va dá si unu banchetu poporalu pentru casatoritii din diu'a sosirii Mariei Loru.

* * (*Societatea Petru Maioru.*) Precum anuncia-ramu in numerulu trecut, tinerimea romana din Buda-Pest'a se aduná in dominec'a trecuta pentru a se consulta in caus'a respunsului ministerialu. De óra-ce presiedintele ad hoc, dlu Stefanu Perianu s'a dusu in celeroria, se alese presiedinte ad hoc Iosifu Vulcanu. Incependu-se debaterile, se decise in unanimitate infiintarea unei societáti pentru toti romanii din Buda-Pesta. Pentru compunerea statuteloru noue se alese o comisiune, care si-va presintá proieptulu seu in dominec'a viitória.

* * (*Conferintie literarie.*) La casin'a romana din Fagarasiu s'a adusu concludu, ca pre venitoriu sê póta participá si damele ca membre, si totu odata s'au introdusu si conferintie literarie, ce se tienu in prim'a domineca a fiecarei lune. In conferintia din 7 nov. dlu I. Codru-Dragusianu a cetitu doue epistole inedite din Peregrinulu transilvanu, éra dlu Ar. Densusianu ceti unu discursu despre „Femeile romane in istoria.“ Ambele discursuri au fostu salutate cu cea mai via placere din partea membriloru casinei. (Amu publicá cu multa placere ambele discursuri. Red.)

Literatura si arte.

* * (*Viéti'a lui Traianu.*) Acest'a e titlulu unei noue carti a dlui Bolintinianu, ce a aparutu la Bucuresci in septeman'a trecuta. Pretiulu 2 sfanti.

= (*Invitare la prenumeratiune.*) Acum au trecut 25 de ani, candu tinerimea romana de la gimnasiulu Urbei-mari a inceputu a cantá in armonia regulata Cantárile s. Liturgii. Aice s'a facutu antáiulu inceputu — dupa scirea nóstra, in cantulu choralu romanescu! S'au cantatu melodie compuse prin Randhartinger, Preyer si altii; dara aceste nefiindu practisate si cunoscute in bisericile romanesci, suscrisulu si-a facutu studiu de a defige melodiele nóstre basericesci si a le compune in quartetu dupa artea musicala. Fruptulu lucráriloru sale indelungate, intra celelalte este si „Divin'a Liturgia a s. Ioanu Chrisostomu.“ Aceste cantári chorale s'au cantatu si se canta la deschilinite bisericei. Deci cea mai caldurósa recunoscintia bravei tinerime romane, care cu atât'a zelu a inbratísiatu acésta intreprindere spre infrumsetiarea cultului Domnediescu, si demonstrarea culturai aesthetice amesuratu propasirei vécului. Pentru acea suscrisulu fiindu indetoratu si cu cordiala multiamita incepe a face destulu obligamentulu seu, pre-

cum si asteptárii, — si deschide prenumeratiunea pentru opulu 1: „Divin'a liturgia a s. Ioanu Chrisostomu“ compusa in patru voci barbatésci, pretiulu: 3 florini valuta austriaca. Suscrisulu crede, că prin acestu opu aprobatu si inavutítu de cantári — pentru acea cu pretiu fórte moderatu, — va contribuí la inaintarea lustrului bisericescu si natiunalu, la latírea gustului esteticu in tinerime, si la zidirea in poporu; si se róga de inteligentia romana, ca sê binevoiesca a-lu favorisá, si DD. Prenumeranti sê se inscria pana in 10 dec. 1869. si atunci sê ni se retramita cólele de prenumeratiune, ca sê scimu numerulu esemplareloru típarinde; fiindu cá astufeliu de opu costa mai multu decâtu alte opuri, si pretiulu opului sê ni se tramita pe finea lui decemvre 1869; éra opulu se va espedá la DD. Prenumeranti la locul unde au binevoitu a prenumerá. Dupa finitulu terminulu de prenumeratiune opulu va costá 4 florini v. a. pentru alte tieri I. galbenu. DD. Colectanti dupa 10 esemplare prenumerate voru avé 1 esemplariu gratis. Gherl'a, 10 octomvre, 1869. Mihailu Serbanu, canonicu.

Din strainetate.

= (*Istori'a unui ploariu.*) O fóia de la Paris povestesc aceste: Erá unu timpu minunatu, încátu — mitremurau dintii. Me preambam pe o strada din Paris si eram tare usioru inbracatu, aveam o — bunda. Sórele luciá frumosu, din care cauza incepu a ploái cumplitu. Eu nu indatinezu a portá ploariu; nu din cauza, că neci odata nu am avutu, ci . . . fiindu că nu vreau sê fiu servulu lui: delocu ce picura pucinu; elu ti-si demanda sê-lu porti. Cátu va inventá óre-cine unu atare ploariu, care elu sê me pórté, si eu indata mi-voiu cumperá unulu. Dar sê continuu! Plói'a érá deja atâtu de mare, încátu intrai sub o pórtá. Pórt'a e placuta amorosului, de aceea am intratu si eu. Dar, me rogu, e si folositória, de si e prosaica, că-ci multe prosaice sunt folositorie spr. es. Leicester numai prin mantéu'a sa a potutu face ca Elisabet'a sê nu tréca prin glodu, éra dlu Lotu dupa sant'a scriptura numai asié scapá de muierea sa, că nu si-a adusu a minte s'ó scape si pe ea de o plóia de focu. Eram inca sub pórtá, si d'odata, intre mine si ceriu, diari' la o feréstra o fiintia gingasia si frumósa ca . . . amabil'a mea cetitória. Ea cetiá? Nu. Udá flori? Nu. Se jucá cu vr'o pasaruica? Nu. Ea si-retediá unghiile. Me uitam la ea, si ah! observai, că si ea s'a uitatu la mine, si acést'a a fostu destulu ca sê-i joru amore si fidelitate eterna. Si ea deschise feréstr'a . . . érá frumósa, ah ce frumósa, asié de frumósa, ca si . . . am spus'ó odata. De odata se retrase de la feréstra. Se reintórse inse éra, si inca mi-surise dulce. — In acestu momentu me agrai o servitória: „Dsiór'a mea ti-tramite acestu ploaru“ midise ea, si se indepartá delocu, încátu nici unu cuventu nu-i potui vorbi. No! da nu-su amicabile damele? Basu mai amicabile decâtu barbatii! Vedeti, ce ocaziune frumósa mi-a datu a me face cunoscutu cu ea. Oh! barbatii nu-su asié! — In díu'a urmatória, candu plecai a-i duce a casa ploariulu, érá timpulu uritu, că-ci radiele line de sóre si zefirii usiori disarmonau cu vestmentele mele de iérna. Eri in plóia fara ploariu, adi in sóre cu ploariu! hm, ceva naturalu! — Cu anima palpitanda intrai dupa altele la adorát'a mea. Ea siede la feréstra, si eu me apropieai cu semnulu amorului ei, cu ploariulu in mana. „Dsióra — incepu, dar rapede me coresei — amabila dsióra, in viétia barbatulu e scutulu

femeii, ér femei'a e penttu barbatu — ploariu! " Dar in-troductiunea acésta brilianta n'avu efect'u doritu. Stâi, cugetam, la o parte cu glum'a, si sê atingu córd'a sentimentală: „Angeru de adóratu — începui — ferice de acel'a care din ceriulu norosu alu esistintiei, si din vi-forulu vietiei pôte luá refugiu pe teras'a senina si cal-durósa a animei tale! " Efectu ér — nimicu! Curiosu! Nimicu n'ó miscá. Me necesii. Me facui acum indraz-netiu si i-am spus verde: „Bunavointi'a cu care mi-ati tramisu ploariulu, o am consideratu si de o invitatiune: insemnatarea ploariului este: „vina cu elu éra! " O rosiétia i se reversá pe facia, care mi-para inbucurató-ria, credeam câ-su semnele amorului atítiatu dar . . . începú a vorbi: „Oh, barbati vani! Scfi de ce ti-am tra-misu ploariulu? ca sê te cari, sê nu mai stai vis-à-vis de mine, mi-erai nesuferibilu! " Eram operitu. Dar nu m'am datu eu asié usioru invinsu, si o întrebai iro-nice: „Dar, scumpa dsióra, déca ti-am fostu asié de uritu, ce te-a silítu sê stai in feréstra? " Ea surise bat-jocoritoriu: „Óre, geniale dle, nu s'a potutu s'asceptu eu acolo pe adevératulu meu amantu? " O díse, si se si carase, si eu remasei cu buzele umfláte. Asiediai apoi ploariulu fatalu pe mésa, si o luai si eu pe pecioru. Bar-batióru! voi ve numiti secsulu tare! aveti grige! si eu sum barbatu, dar am fostu mai slabu decátu o femeia! "

△ (*Acelu individu*), despre care amintiram si noi in numerulu trecutú, cá a fostu prinsu in Compiégne, ca omu suspiciosu, si despre care foile díceau cá e ne-bunu, e unu siarlatanu si nici decum neunu. Dupa cum cetimu in mai multe diuarie, dinsulu respunse cu ironia la întrebâriile judelui. „Cum ai cugetatu sê omori pre imperatulu fara arma? " — lu întrebá judele. „Aceeá e tréb'a mea", fu respunsulu lui. „Apartieni atarei socie-tâti secrete? " „Da, inse nu-ti voiú marturisí nimicu. Sê nu cugeti, cá prin marturisirea mea vei poté do-bendí ordulu legiunii de onóre." — Suspicionatulu Phi-lippe, despre care acuma nu e nici o indoiéla, cá a voitu sê ucida pre imperatulu, de locu fu pusú sub paza buna, mai tardíu s'a fotografatu, tramitiendu-i-se foto-grafi'a in mai multe parti. — Cei mai multi lu-cunos-cura delocu, cá fu óspele regulatu a mai multoru cafe-nele. — Acum se vorbesce, cá dinsulu a lucratu ca sê fia suspicionatu, cá asié lu voru prinde, si celu pucinu nu se va ingrigí de lemne si viptu la iérna.

Felurite.

△ (*Templulu dieitiei Isis pe insul'a Péla.*) Ce pôte fi caus'a, cá fia-care piétra, fia-care ruina din timpii mai vechi, ascunde in sine ceva placutu, ceva misteriosu? Candu ne aflámu între nescari ruine, séu privimú cu atentinne la atare objectu din anticitate, totu-de-una sufletulu nostru se pare a paresí acestu pamentu si a se innaltí si a sborá spre lumi, ce ni creiéza fantasí'a, si despre cari ni povestea iubít'a nóstra muma in dílele de auru ale copilarei nóstre. De câte-ori ne delectámu in remasítiele betraniloru, totu de-una ne transpunemu într'o positiune placuta. In numerulu de adi, presin-támu on. nóstre cetátórie. ruinele templei dieitiei Isis de pe insul'a Péla. — Dupa ce caletoriulu strabate prin vastele desierturi ale Zaharei, unde nu vede nici unu firu de iérba, nici unu isvorasiu, nici unu arbore, ba nici o carare séu unu drumu, cá-e grósióculu nasípu si

ventu tóte le-au inmormentatu, ajunge la unu locu mai romanticu si plinu, de tóte bunetátile naturei. — Fru-móse sunt acele locuri si multu atragatórie! In drépt'a si in stang'a síri de munti, vâi cu isvóre reci, si apoi ér se estinde o campia dar numai cátu vede ochiulu, apoi ér se inbratiosiaza cu unu munte séu cu unu lacu mare. Riuri se vedu sierpuindu dealungulu campiei si sunetu de paseri se audu din intrulu vâloru. Umbrósele plante sunt incarcate de fructe fara de a fi cultivate si grigite afara de man'a naturei. Departe, de parte se zaresce câte o coliba, unde se mai vede unu copilasiu jocandu-se cu pietre, ér mam'a invertindu-se pe langa focu. — Tóte sunt in abundantia si tóte sunt línistite. — Dar sê ne apropiámu catra acele ruine ce se vedu colo in stan-g'a. — Ah, ce privine interesanta de pre aceste ruine spre regiunea ce ne încungiura. Suntemu pe ruinele templei dieitiei Isis — Edificiile artificióse si dupa ce cadu in ruine sunt pretióse. Nu ne potemu mirá indes-tulu de artea ce ne presinta sculpurile pietriloru, acum aruncate in drépt'a si in stang'a. Din aceste ruine, din aceste ciopliture potemu presupune ce gustu au avutu betranii. — Ne-arú costá multu tímpu si multu spatiu, a vorbi in detaiuri despre artea desvoltata la adoratorii dieitiei Iris, si a descrie figurele acele frumóse si pline de fantasia ce sunt cioplite pre pietrile acelei temple. Ne marginimú a insemná numai atâta, cá acést'a ruina e una din cele mai artificióse lucrári din vechime, — e unu capu d'opera a anticítâti.

Gâcitura de semne

de Anastasi'a Leonovicu.

=>?±:Δ*+“?+“:Δ:~—Δ'Δ Δ:Δ
±Δ*“*±:Δ.“⊙“, Δ—□Δ ±Δ*+
Δ—:“~.?Δ:□Δ!Δ*⊙“+ , Δ:Δ
±Δ*“ —?+Δ ?, +Δ —:~+!
=> +. „ =:Δ*~Δ?“,“.

Deslegarea gâciturei de semne din nr. 42.

Unde mergeti, unde mergeti negri nori?

Unde treceti între sfere sboratori?

De ve duce l'a-mea tíera sborulu greu,

I trimite salutare sinulu meu;

I trimite salutare si-unu suspinu

Si-unu sarutu si-o 'mbratiosare si-unu doru linu.

Spuneti-i c'amele chinuri n'au otaru,

Câ 'n suspine doreróse plangu amaru;

Spuneti-i cá celu din urma alu meu doru

E: sarutulu maicei mele si apoi moriu.

Ionitia Badescu.

Deslegare buna primiramú de la dómnele si dom-nisiórele Luis'a Murgu n. Balcu, Mari'a Brasiovanu, Mari'a Lutiai, Victori'a Bardosi; si de la domnií Mi-haiu Nediciu, Constantinu Ungureanu, Petru Sporea, Ilie Sporea, G. Mihailovicu si Ioanu Selagianu.